बीमा समिति

कुपण्डोल, ललितपुर

सेवा: बीमा समिति सेवा

श्रेणी : अधिकृत प्रथम

समूह : **प्रशासन** पद : **निर्देशक**

परीक्षाको किसिम : खुला र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षा

खण्ड क

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरणः लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क: ३००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या अङ्क	समय
प्रथम	बीमा र व्यवस्थापन (Insurance & Management)	१००	80	विषयगत (Subjective)	१० प्रश्न x १० अंङ्क	३ घण्टा
द्वितीय	व्यवसायिक योजना र समस्या समाधान (Business Plan & Problem Solving)	१००	80	विषयगत (Subjective)	१ प्रश्न x ५० अंङ्क २ प्रश्न x २५ अंङ्क	३ घण्टा
तृतीय	नेपालमा बीमा अभ्यास (Insurance Practice in Nepal)	१००	80	विषयगत (Subjective)	तर्कयुक्त विश्लेषण र समस्या समाधान (Critical Analysis & Problem Solving) ४ प्रश्न X २५ अंङ्क	३ घण्टा

द्वितीय चरणः व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

विषय	पूर्णाङ्क	उर्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०	-	मौखिक (Oral) बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	-

खण्ड ख **पाठ्यक्रम**

प्रथम पत्रः बीमा तथा ब्यवस्थापन (Insurance)

समूह	बिषय	प्रक्ष	समय		
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	सम्ब
क	बीमा	ч	१०	40	४ घण्टा
ख	ब्यवस्थापन	ч	१०	५०	
कूल जम्मा		१०		900	

समूह कः बीमा (Insurance)

निम्न लिखित विषयहरूबाट ५ वटा प्रश्नहरू सोधिने छ। प्रत्येक प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ।

- 💠 बीमा ऐन (Insurance Act)
- 💠 बीमा नियमावली (Insurance Rule)
- ❖ बीमितको हकहित संरक्षण र बीमा ब्यवसायको किकासमा बीमा समितिको भूमिका (Policyholders' Protection and Role of Beema Samiti in Development of Insurance Business)
- 💠 बीमा समिति आर्थिक कार्यविधि (Financial Procedure of Beema Samiti)
- 💠 बीमा समिति खरिद विनियमावली (Beema Samiti Procurement Bylaw)
- 💠 समितिको लगानी निर्देशिका (Investment Guidelines of Beema Samiti)
- 💠 पुनर्बीका नीति (Reinsurance Policy)
- 💠 बीमकको बीमां कीय मूल्यां कन सम्बन्धी निर्देशिका(Actuarial Valuation Guideline Directive)
- ❖ बीमा ब्यवसाय ब्यवस्थापनः अन्डरराइटिङ, पुनर्बीमा, दाबी (Management of Insurance Business: Underwriting, Reinsurance, Claim)
- 💠 बीमा ब्यवसायको नियमन तथा अनुगमन (Regulation and Monitoring of Insurance Business)
- ❖ बीमामा मध्यस्थकर्ता (बीमा अभिकर्ता, बीमा सर्भेयर तथा बीमा दलाल) सम्बन्धी कानूनी ब्यवस्था (Legal Provision of Insurance Intermediaries)
- 💠 बीमा समिति कर्मचारी सेवा शर्त विनियमावली (Insurance Employee Bylaw)
- 💠 बीमा दाबी निराकरण सम्बन्धी ब्यवस्था (Legal Provision related to Claim Settlement)
- 💠 बीमा नियमनकारी निकायहरूको अन्तर्राष्ट्रिय संगठन (IAIS)

सम्ह खः ब्यवस्थापनः

निम्न लिखित विषयहरूबाट ५ वटा प्रश्नहरू सोधिने छ। प्रत्येक प्रश्नको अंकभार १० हुनेछ।

- ❖ संस्थागत सुशासन, रणनैतिक योजना तथा विकास (Corporate Governance, Strategic Planning and Development)
- 💠 स्वट विश्लेषण (SWOT Analysis)
- ❖ ब्यवस्थापन सूचना प्रणाली (Management Information System)
- ❖ निर्णय प्रक्रिया, निर्णय प्रक्रियामा सूचना प्रविधिको उपयोग (Decision Process, Use of Information Technology in Decision Making)
- ❖ समूह गतिशीलता, दृष्टिकोण, संकट ब्यवस्थापन, द्रन्द ब्यवस्थापन, गुनासो ब्यवस्थापन (Group Dynamics, Attitude, Crisis Management, Conflict Management, Grievances Management)
- ❖ नेतृत्व, सञ्चार, समन्वय, सुपरीवेक्षण, ब्यवस्थापकीय क्षमता, संचार, नियन्त्रण, अनुगमन (Leadership, Communication, Coordination, Supervision, Managerial Skill, Communication, Controlling, Monitoring)
- 💠 समितिको भर्ना तथा छनौट र कार्य ढाँचा (Recruitment and Selection and Job Design of Samiti)
- 💠 समितिको तालिम तथा विकास (Training and Development Samiti)
- 💠 समितिको ब्यवस्थापन र समितिको स्वरूप (Management and Structure of Samiti)
- समितिको निर्णय प्रक्रिया (Decision Process of Samiti)

द्वितीय पत्रः ब्यवसायिक योजना (Business Plan)

समूह	बिषय	प्रक्ष	समय		
		प्रश्न संख्या	अंकभार	पूर्णांक	समय
क	ब्यवसायिक योजना	१	40	40	४ घण्टा
ख	समस्या समाधान	?	२५	40	
कूल जम्मा		१०		900	

समूह कः <u>ब्यवसायिक योजना (Business Plan):</u>

कुनै कुनै काल्पनिक संस्थाको पेशा वा ब्यवसायको बारेमा ब्यवसायिक योजना तयार पार्नका लागि आवश्यक पर्ने सूचना तथा जानकारीहरू दिइनेछ। सोही आधारमा उक्त संस्थाको ब्यवसायिक योजना तयार गर्नु पर्नेछ।

समूह खः समस्या समाधान (Problem Solving)

बीमासंग सम्बन्धित कुनै दुईवटा समस्याको विवरण दिइनेछ । दिइएको समस्याको मुख्य बुँदाहरूको विश्लेषण गरी समस्या निराकरण गर्ने ब्यवहारिक सुझाव र सम्बन्धित नीति नियमको ब्यहोरा समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

तृतीय पत्र : नेपालमा बीमा अभ्यास (Insurance Practices in Nepal)

विषयवस्तु (Contents):

- १. बीमा क्षेत्रको अवस्था र अभ्यास (Situation and Practices of Insurance Sector)
  - ❖ बीमा सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यास र नेपालमा यसको प्रभाव (International Practices relating to Insurance and its impact in Nepal)
  - ❖ नेपालमा बीमा क्षेत्रको अवस्था, समस्या, चूनौती र सम्भावना (Situation, Problems, Challenges and Prospects of Insurance Sector in Nepal)

२. नेपालको सन्दर्भमा बीमा दाबी व्यवस्थापन (Insurance Claim Management in Nepali Context)

- ❖ जीवन बीमा (Life Insurance)
- ❖ अग्नी बीमा (Fire Insurance)
- ❖ सामुन्द्रिक बीमा (Marine Insurance)
- ❖ मोटर बीमा (Motor Insurance)
- ❖ ठेकेदार जोखिम बीमा (Contractor Risk Insurance)
- ❖ विविध बीमा (Miscellanuous Insurance)

३. पुनर्बीमाको प्रभावकारी व्यवस्थापन (Effective Mamagement of Reinsurance)

- ❖ जोखिम व्यवस्थापन (Risk Management)
- पूँजी व्यवस्थापन (Capital Management)
- पुनर्बीमाको प्रयोपता (Adequacy of Reinsurance)
- ❖ नेपालमा पुनर्बीमाको अभ्यास (Reinsurance Practices in Nepal)

४. नेपालको बीमा क्षेत्रमा संस्थागत सुशासनको अवस्था (Condition of Corporate Governance in Insurance Sector of Nepal)

- ❖ स्वच्छता (Fairness)
- ❖ पारदर्शिता (Transparency)
- ❖ नैतिकता र निष्ठा (Ethics and Integrity)
- उत्तरदायित्व (Accountability)
- ❖ परिपालन (Compliance)
- ❖ सरोकारवालाको व्यवस्थापन(Stakeholders' Management)

५. नेपालको बीमा व्यवसायमा वित्तीय व्यवस्थापन (Financial Management in Insurance Business of Nepal)

वित्तीय व्यवस्था (Financial Management) : वित्तीय संरचना (Financial Structure), वित्तीय मध्यस्थता (Financial Arbitration), वित्तीय उपकरणहरू (Financial Instruments), बचत परिचालन तथा लगानी प्रवाह (Saving Mobilazation & Flow of Investment), वित्तीय प्रणालीका विद्यमान समस्याहरू (Current Problems of Financial Management System), बीमा विकास र आर्थिक विकास बीच अन्तरसम्बन्ध (Interrelation Between Insurance Development and Economic Development)

खण्ड ग **पाठ्यक्रम सम्बन्धी सूचना**

- यस परीक्षा योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) र द्वितीय चरण (अन्तर्वार्ता) गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- २. प्रथम चरणको लिखित परीक्षा तीन पत्रको लिइनेछ । प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- ३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
- ४. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सिकने छ।
- ५. लिखित परीक्षामा प्रत्येक पत्र विषयका प्रत्येक प्रश्न /खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक प्रश्न /खण्डको उत्तर छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- ६. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र / विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापिन पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ मिहना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्क्रममा परेको समझनु पर्दछ ।
- ७. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षा (अन्तर्वार्ता) मा सम्मिलित गराइनेछ।
- ८. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाको अङ्क र द्वितीय चरणको अन्तर्वार्ताको औषत अङ्कको कुल अङ्क योगका आधारमा योग्यताक्रम अनुसार अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
- ९. पाठ्यक्रम लागू मिति :२०७५/८/५ देखि लागू हुनेछ।

~ **समाप्त** ~